

TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCIH

NOVIČNIK

št. 2/junij 2020

Vas zanima, kako so se lotili izvedbe Belega zajčka v vrtcih širom Slovenije? Izvedli so še ogromno drugih aktivnosti, ki spodbujajo trajnostno mobilnost. Preberite si navdihujoče zgodbe.

Novičnik pripravili v Focusu, društvu za sonaraven razvoj, oblikovala Polona Šavc

Aktivnosti potekajo v okviru projekta Ministrstva za infrastrukturo – Trajnostna mobilnost v šolah in vrtcih, v konzorciju partnerjev (Focus, društvo za sonaraven razvoj, RRA Sinergija, IPoP, Cipra Slovenija in Filozofska fakulteta).

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

EVROPSKA UNIJA
KOHEZIJSKI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

sptm

SLOVENSKA
PLATFORMA
ZA TRAJNOSTNO
MOBILNOST

RAZVOJNA AGENCIJA
SINERGIJA
DEVELOPMENT AGENCY

CIPRA
ŽIVETI
V ALPAH

IPOP

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za geografijo

MIŠKE IGRAMO BELEGA ZAJČKA

V našem vrtcu se je v projekt Trajnostna mobilnost vključilo več skupin, med njimi tudi naša skupina Miške. Vanjo je vključenih 22 otrok, starih med štiri in pet let. Cilje in namen projekta sem predstavila staršem na uvodnem roditeljskem sestanku in priznati moram, da je bil projekt lepo sprejet in je dobro zaživel. Starši so izrazili podporo in pripravljenost za sodelovanje.

V skupini smo se projekta lotili z branjem zgodbe Beli zajček in veliko leseno maskoto sivega zajca. Ob branju in pogovoru so otroci razumeli, čemu je zajček siv in tudi njegovo željo, da njegov kožušček postane bel. Dejavnost smo izvajali v dveh časovnih terminih in sicer prvič v tednu Evropskega tedna mobilnosti (16.-22.2019) pod geslom GREMO PEŠ! 19. septembra 2019 smo se akciji pridružili vsi zaposleni in v službo prišli vsaj del poti peš. Naše parkirišče je bilo prazno in s tem dejanjem smo želeli vzpodbuditi tudi starše in otroke. Prav tako smo na igrišču izvajali vožnjo s skiroji in različne gibalne aktivnosti. Z izvajanjem dejavnosti smo nadaljevali v tednu otroka (7.-13.2019) pod geslom NAŠE PRAVICE. Naša pravica je, da živimo v čistem okolju, naša pravica je tudi pravica do gibanja in do hoje. Prav zato smo skupaj s starši izvajali dejavnosti, otroci pa so sami pokazali velik interes in pripravljenost priti v vrtec peš vsaj del poti, še bolj pa uporabiti druge možnosti (javni prevoz, kolo, skiro...). Velika motivacija je bila igra z zgodbo – lepljenje belih krogov na zajčka. Vse prihode ali odhode iz vrtca smo pridno beležili in zajčku skoraj v celoti spremenili barvo kožuha. Za lažje razumevanje ciljev danega projekta in spoznavanje, kako lahko vsak posameznik vsaj malo prispeva k boljšemu in čistejšemu okolju, smo z otroki izrezali avtomobile, ki so ponazarjali naše prihode v vrtec. Ob tem smo ugotavljali in šteli, koliko izpuhov je takrat bilo izpuščenih v okolje (22 avtomobilov je izpustilo v okolje 22 izpuhov – če to za otroke zelo poenostavimo). V kolikor bi se v vrtec pripeljali vsi z avtobusom, bi sicer nastal večji izpušni oblak, ampak kljub vsemu le eden, ki pa je manjši, kot vsi ostali skupaj. Žal to vsak dan ni mogoče, so se pa nekateri starši med seboj povezali in v vrtec pripeljali tudi sosedovega otroka – seveda ob upoštevanju varnostnih predpisov. Vsak majhen prispevek pa lahko vodi k uresničitvi skupnih ciljev.

Kot ovira oziroma težava se je pri izvedbi projekta izkazal jutranji prihod v vrtec. Nekateri starši začnejo službo že zelo zgodaj ali pa delajo v oddaljenih krajih in prihod v vrtec je marsikdaj vezan na minute in razpoloženje vseh udeležencev. Zato smo se skupaj odločili, da bomo beležili predvsem odhode domov, kajti takrat si je lažje vzeti nekaj dodatnega časa za hojo do parkiranega avta na dogovorjenem mestu. Seveda pa so nekateri, ki imajo zjutraj več časa, svojo nalogo opravili kar zjutraj. Razveselili smo se vsakega prihoda in ga tudi pridno zabeležili.

Starši so povedali, da so njihovi otroci z veseljem sodelovali v projektu. Zavedajo se, da vse preveč uporabljamo motorizirana sredstva in prav zato pozdravljajo dejavnosti projekta. V vrtcu si želimo, da bi trajnostna mobilnost postala način življenja in si prizadevamo za izvajanje različnih gibalnih aktivnosti.

Vrtec Plavček pri OŠ Jožeta Gorjupa Kostanjevica na Krki
Zapisala: Doroteja Angeli

TRAJNOSTNA MOBILNOST MED RAČKAMI V VRTCU PLAVČEK

Skupina Račke v kostanjeviškem vrtcu sodeluje v trajnostni mobilnosti. Skupina šteje 18 otrok v starosti štirih let. Vzgojiteljici sva staršem predstavili projekt Trajnostna mobilnost na roditeljskem sestanku. S tem, ko sva prepletli projekt s tematskim sklopom Račke v prometu, sva želeli ozavestiti otroke in starše o pomenu hoje, kolesarjenja in uporabe javnega prevoza v vsakdanjem življenju. Starše sva seznanili s potekom igre Beli zajček. Njihova vloga v igri je bila spodbujati in omogočiti otrokom trajnostni način prihoda v vrtec.

V jutranjem krogu so otroci poslušali zgodbo o belih zajčkih, katerih kožušček je posivel zaradi avtomobilskih izpušnih plinov. Zgodba je otroke motivirala do te mere, da so z navdušenjem pomagali očistiti zajčkov kožušček. Tisti, ki so v vrtec prišli na okolju prijazen način, so lahko nalepili bele kroge na sivega zajca. Ob tej priložnosti smo obiskali Valvasorjevo knjižnico in si izposodili leposlovno in strokovno literaturo o prometu ter čistem okolju. Ob knjigah smo se pogovarjali ter spoznavali promet, prometna sredstva vse od prazgodovine do danes. Pogovor je stekel tudi o varnosti v prometu, vplivu prometa

na naše zdravje in okolje ter o načinu, kako lahko poskrbimo za čistejše okolje. Prepevali smo pesmi o vozilih, otrokom sta bili najljubši pesmici Z avtobusom k teti in Čičiphu. Pesmice so spremljali z igranjem na mala ritmična glasbila. Posebno zabavne so jim bile rajalne igre Vlaku, Deklici in zajček ter Gozdne živali. V likovno-matematični delavnici so ustvarjali v kombinirani tehniki rezanja, lepljenja ter sestavljanja na motiv Beli zajček. Na vsakodnevnikih sprehodih so otroci utrjevali pravila ravnanja v prometu in jih v praksi tudi upoštevali.

Med pravila sodijo: uporaba odsevnikov, pravilno prečkanje ceste na prehodu za pešce, upoštevanje prometnih znakov in opazovanje prometa na cesti. Otroke sva seznanili s posledicami neupoštevanja pravil na cesti in v prometu. Na poti v knjižnico so otroci opazili, da nepravilno parkirani avtomobili onemogočajo pešcem varno hojo. Otroci so bili ob izvajanju igre in naštetih dejavnosti navdušeni, posledično so motivirali starše k sodelovanju v igri. Veselili so se vsakodnevnega prihoda in odhoda iz vrtca na trajnostni način. Posebno ponosni so bili otroci iz okoliških vasi, ki so prihajali v vrtec s šolskim avtobusom, kombijem ali pa tisti, katerih starši so parkirali svoje avtomobile na bolj oddaljenih parkiriščih

in so v vrtec prihajali ali odhajali peš. Otroci, stanujoči v mestu, so vsak dan ne glede na vremenske razmere prihajali v vrtec peš, s kolesi ali poganjalci.

Vrtec Plavček pri OŠ Jožeta Gorjupa Kostanjevica na Krki
Zapisala: Alvea Babič, dipl. vzgojiteljica

NOVIČNIK - SKUPINA PLAVČKI

V skupini Plavčki, ki šteje 24 otrok, smo projekt Trajnostna mobilnost intenzivno izvajali v prvih dveh jesenskih mesecih. K projektu smo sprva povabili starše otrok na roditeljskem sestanku. Odziv staršev je bil v celoti pozitiven in spodbuden. Tudi sami so podali posamezne zanimive predloge o izvajanju le-tega. Dogovorili smo se, da bodo starši pri potepanju po znamenitostih Slovenije del poti prehodili peš ali pa se na pot odpravili z javnim prevozom. Cilje izletov bodo fotografirali, jih posredovali vrtcu, sami pa jih bomo objavili na velikem plakatu Slovenije. Plakat bomo polnili v letu 2020.

V tednih od 16. 9. do 20. 9. ter od 3. 10. do 7. 10. 2019 pa smo projekt izvajali s polno paro. Otroci so v vrtec prihajali peš, delno peš, s kolesi, skiroji, z avtobusom ali družno s sosedi, prijatelji in sorodniki. Projekt so izvajali tudi v popoldanskem času.

V tem času smo aktivnosti v jutranjem krogu namenili poslušanju zgodbe Beli zajček, lepljenju belih kosmov vate na velikega lesenega zajčka, pogovoru o prometni varnosti, razgovoru o onesnaženosti zraka, iskanju rešitev, spodbud staršem in ozaveščanju tudi ostalim. V ta namen smo izdelali plakat, ki nas je vsakodnevno spodbujal h skrbi za naš planet. Obiskali so nas gasilci, ki so nam posredovali veliko novih spoznanj na temo varnosti v prometu. Tudi sami smo izvedli pohod po znamenitih kottičkih našega kraja. Ogledali smo si okolico kostanjeviške jame ter se povzpeli na hribček z lepim pogledom našega mesta. Od tu smo opazovali poti, ki vodijo do naših domov. Otroci so barvali zajčke ter priložnostno risali svoje vtise. Podali smo se po ulicah našega mesta, spoznavali promet, se pogovarjali o prometni varnosti ter opazili, da nam je pot do našega najljubšega kottička v naravi otežena, saj nimamo ustreznega prehoda za pešce. Z opaženim bomo

seznanili župana našega kraja. Razveselili smo se novih ustreznih varnostnih rutk za vse otroke, saj se bomo sedaj še lažje potepali po našem kraju. V nadaljevanju izvajanja projekta bodo otroci skupaj z vzgojiteljicama izdelali svojega mehkega zajčka, ki jih bo spremljal po potepanjih po naši deželi.

Vrtec Plavček pri OŠ Jožeta Gorjupa Kostanjevica na Krki
Zapisala: Mihaela Jarkovič

TRAJNOSTNA MOBILNOST PRI ČEBELICAH - ČEBELICE HODIMO PEŠ!

V okviru projekta Evropski teden mobilnosti in v tednu otroka smo imeli v skupini Čebelice, pester nabor dejavnosti, ki so otroke spodbujale k ekološki ozaveščenosti, zadovoljivi potreb vseh ljudi po mobilnosti in obenem zmanjšati promet ter njegove škodljive posledice. Projekt smo izvajali v času od 16. do 22. 9. 2019 ter v času 7. 10. do 14. 10. 2019. V projekt je vključenih sedemnajst otrok v starosti treh let. V vrtcu smo izdelali velike lesene zajce, ki so nam služili za izvedbo igre Beli zajček. Otroci so jih poslikali s sivo barvo ter jih opremili z belimi pikami, kadar so prišli peš, s poganjalcem, kolesom ali avtobusom v vrtec. V okviru projekta smo se odpravili na avtobusno postajališče, si ogledali parkirišče ter ga primerjali s parkiriščem, ki je namenjeno osebnemu avtomobilu. Otroci so ugotovili, da je parkirišče za avtobus mnogo večje kot parkirišče za osebni avtomobil, posledično se lahko v avtobusu pelje več ljudi. Vkrkali smo se na avtobus, prijazen voznik avtobusa nas je prijazno sprejel ter nam razkazal avtobus, nekateri otroci so prvič vstopili na avtobus, z navdušenjem in zanimanjem so preštevali sedeže in se čudili njegovi velikosti. V vrtcu so otroci podoživljali ogled avtobusa, izdelali smo eko avtobus iz kartonskih škatel. Na postajališču pa je otroke pritegnila tudi polnilnica za električna vozila, vprašanja so kar deževala. Dogovorili smo se, da si prihodnjic ogledamo polnjenje električnega avtomobila, saj tega ni še nihče videl.

Starši in otroci so se lepo odzvali in sprejeli projekt Bei zajček. Tudi tisti otroci, ki so bili oddaljeni več kilometrov od vrtca so projekt izvajali, starši so se med sabo povezali. Z enim avtomobilom so pripeljali v vrtec otroke iz dveh družin ter

pustili avto oddaljen od vrtca in velik del poti prepešali. Projekt spodbuja zmanjševanje toplogrednih plinov, ki vplivajo na podnebne spremembe. Največji vir toplogrednih plinov je promet, ki slabo vpliva na naše zdravje. Otroci so projekt sprejeli zelo resno, vsako jutro so prihajali do velikega zajca in z veseljem nanj nalepili belo piko. Ena od deklic je povedala: »Se že lažje diha, ker se iz našega avta ne kadi.«

Vrtec Plavček pri OŠ Jožeta Gorjupa Kostanjevica na Krki
Zapisala: Kristina Titovšek

TRAJNOSTNA MOBILNOST

Onesnaževanje okolja je v današnjem času eden od zelo perečih problemov sodobne družbe. Na ekološko obnašanje nas dnevno opozarjajo in poučujejo elektronski mediji, strokovnjaki za področje ekologije, članki v revijah in časopisih. Ljudje pa še vedno premalo resno jemljemo opozorila, ki nam jih pošilja narava in se še premalokrat zavedamo, da bodo naši otroci živeli v svetu, ki ga trenutno ustvarjamo mi. Ker nam strokovnim delavcem ni vseeno v kakšnem okolju živimo se trudimo, da otroke že od prvega starostnega obdobja ozaveščamo, da bo naša okolica čista in zelena. Nekaj dejavnosti v okviru projekta iz vrtca:

- V vrtcu nas je obiskal bel puhast zajček, ki nam je pripovedoval zgodbo o njem. Zajčka smo gibalno uprizorili in se naučili pesmico o njem.
- Ogledali smo si lutkovno predstavo Če bi v vrtec prišle živali. Živali so nam prikazale kaj vse lahko vidimo in doživimo, če se v vrtec odpravimo peš s prijatelji, s kolesom, skirojem. Ali se v vrtec odpeljemo z avtomobilom in onesnažujemo zrak.
- V igralnici smo si na tla narisali vrtec z okolico, katero so otroci pobarvali. Po cesti smo se vozili z avtomobili.
- Uredili smo si knjižni kotiček s knjigami na temo vozila.
- Igrali smo se didaktično igro: kje se lahko pelje več potnikov (pokažemo koliko potnikov (lego figurice) se lahko

lahko pelje v avto in koliko na avtobus). Na list papirja narišemo avto in avtobus iz ptičje perspektive. Na sedeže potnikov polagamo lego figurice.

- Na sprehodu opazujemo lokalni avtobus, avtobusno postajo, opazujemo kako potniki vstopajo in izstopajo iz avtobusa. Ker smo premajhni, da bi se z avtobusom peljali si ga ogledamo od blizu. Izdelamo si veliki avtobus iz škatel ter se naučimo pesem: Tu, tu, tu, po cesti.
- Spoznamo prometni znak prehod za pešce in zebro (ogled znaka v igralnici, na sprehodu, poligon v telovadnici).
- Izdelali smo si semafor (samolepilna folija) na katerega so otroci lepili koščke barvnega mosgumija. Z vohunskimi stekleničkami v barvah semaforja smo se zelo zabavali. Otrokom smo ponudili materiale v barvi semaforja (rdeča, rumena, zelena). Ponudili smo jim, na koščke narezan mosgumi in kosmatene žičke ter puhke, ki so jih dajali v stekleničke.
- Odpravili smo se na orientacijski pohod, kjer smo sledili zajčkovim stopinjam. Skozi pohod smo opravljali gibalne naloge. Na cilju nas je čakal zaklad.
- Po zraku se širi tudi hrup, ki ogroža mnogo ljudi in vpliva na kakovost življenja. Igrali smo se različne didaktične igrice: Slišim, česar ti ne slišiš ...!, Ugibanje hrupa ali aktivnosti, Zvočni spomin.

- s stolov smo si postavili lokomotivo in zraven prepevali pesem Glejte, glejte vlakec.
- Poigrali smo se z likovnimi tehnikami in pobarvali vsak svoj vlak.

Še kako pomembni so prav prvi stiki, prvi koraki in prvo spoznavanje z naravo že v predšolskem obdobju. Narava ni le prostor tišine, sprostitve, miru in sprehoda, temveč nam nudi veliko več. Zato moramo našim otrokom privzgojiti skrb za okolje in naš planet.

Vrtec Podlehnik

Napisale: Karmen Toplak, Anita Malovič, Simona Lorenčič